

مجموعه مقالات کنفرانس علمی-بین‌المللی آموزش و جهانی شدن

مجموعه کتاب «مجموعه مقالات کنفرانس علمی-بین‌المللی آموزش و جهانی شدن» سال ۱۳۹۲ از تجمیع مقالات ارائه شده در همایش علمی بین‌المللی آموزش و جهانی شدن (۱۳۹۱) توسط مرکز ملی مطالعات جهانی شدن در چهار جلد به چاپ رسیده است. این ۴ جلد، منطبق با چهار محور این همایش ظرفیت‌سازی آموزشی و جهانی شدن، ارتباطات، آموزش عالی و جهانی شدن، تربیت شهروند جهانی، مدیریت و رهبری آموزشی و جهانی شدن منتشر شده است.

در پیشگفتار این کتاب‌ها آمده است:

عصر حاضر را به طور عام و چند دهه اخیر را به طور خاص می‌توان عصر تلفیق اطلاعات و ارتباطات و انتقال دانش جهت آموزش دانست؛ عصری که بشر در آن بیش از گذشته نیازمند داشتن اطلاعات و در نتیجه برقراری ارتباطات برای کسب اطلاعات است. امروزه با در اختیار داشتن فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی گوناگون و پیشرفته امکان برقراری ارتباطات و تبادل سریع اطلاعات و در نتیجه تولید و توزیع دانش و دانایی بیش از پیش میسر شده است. فرد فرد جامعه جهانی در هر جا که باشند می‌توانند آخرین اطلاعات لازم را در هر زمینه‌ای دریافت کنند؛ حتی بخشی از این اطلاعات ناخواسته در اختیار افراد بشر در هر جایی از این کره خاکی که باشند قرار می‌گیرد و در حقیقت همین پدیده، مصداق واقعی جهانی شدن است که جنبه‌های گوناگون زندگی بشر را به شدت تحت تأثیر قرار داده و چالش‌ها و فرصت‌هایی را در زمینه‌های مختلف برای جوامع گوناگون فراهم آورده است. تردیدی در این واقعیت نیست که جهان در حال خیزشی تازه به سمت تحولی دوران‌ساز است و این خیزش تازه حاصل انفجار اطلاعاتی است که رخ داده است. بی‌آنکه لازم باشد در این مختصر -بدون اشاره به مفاهیم- به تمامی مصادیق این انفجار اطلاعاتی و ارتباطی اشاره شود، تنها گذری بر آنچه از ابعاد سخت‌افزاری و نرم‌افزاری در حیطه‌های آموزشی و پژوهشی در دسترس همگان قرار گرفته است می‌تواند چشم‌انداز بدیعی را پیش روی ناظران و فعالان این حیطه قرار دهد؛ از ماهواره‌های اطلاعاتی گرفته تا انقلاب اینترنت و دنیای وب؛ از کتابخوان‌های الکترونیک و قابل‌حمل؛ ابزارهای کوچک ذخیره اطلاعات اما با گنجایشی بسیار بالا گرفته تا محیط‌های چندرسانه‌ای و تعاملی با کارکردهای گوناگون آموزشی و پژوهشی و برگزاری وبینارها (سمینارهای مبتنی بر وب) و انواع و اقسام آموزش‌های مجازی و از راه دور؛ همه و همه فضاهای واقعی و مجازی را هستی بخشیده‌اند که برآیندشان به درستی و بی‌گرافه به جوامع دانش‌بنیان تعبیر می‌شود. جان‌مایه این تحول عظیم فرآیند جهانی شدن، ابزار آن تولید و انتقال اطلاعات و حاصل آن دانایی استقراریافته است.

مفهوم جهانی شدن در آرا و آثار اندیشمندان علوم اجتماعی با تعاریف متعدد و تعابیر متفاوتی ارائه شده و به دلیل اهمیت و گستردگی حوزه مفاهیم آن و نیز با توجه به برداشت‌ها، تفاسیر و تعبیرهای هر پژوهشگر از پدیده‌های اجتماعی و تأثیرات

محیطی، لاجرم این پدیده نیز تفاسیر و تعاریف مختلفی یافته است. اما به طور کلی در نظریاتی که چنین مفهومی را به انحاء مختلف مطرح می‌کنند جهانی‌شدن حرکت به سوی جامعه جهانی واحد است که در آن قیدوبندهای حاکم بر روابط اجتماعی، فرهنگی و آموزشی از بین می‌رود و گویی یک جامعه و یک فرهنگ و تمدن در سراسر سیاره زمین مستقر خواهد شد و به تعبیری دیگر، جهانی فشرده شکل خواهد گرفت. متفکرانی در تعریف جهانی‌شدن و سیاره‌ای شدن جهان، آن را مفهومی دانسته‌اند که به مفاهیمی چون تراکم جهان و تشدید آگاهی درباره جهان به مثابه‌ی یک کل (یعنی درک مردم از جهان چونان مکانی واحد)، وابستگی متقابل در قلمرو جهانی و آگاهی و یکپارچگی جهانی در قرن حاضر اشاره دارد. در چنین جامعه‌ای برقراری ارتباط میان افرادی از جوامع و ملل مختلف و از فواصل دور به همان راحتی ارتباط میان همسایگان در یک محله در یک شهر، بلکه در یک دهکده خواهد بود.

اما از سوی دیگر این همه را الزاماتی است؛ ایفای نقش فعال و کنش‌گری آگاهانه در فضای کنونی (له یا علیه آن) دانش و بینشی را ایجاب می‌کند که جز حاصل آموزش نتواند بود. آموزشی متناسب با فضای پیچیده و چندبعدی کنونی؛ هم به لحاظ محتوا و هم به لحاظ ابزار و ساختارهای روشی و عملیاتی. در چنین فضا و زیست جهانی؛ بسیار چیزها؛ هم تأثیرگذارند و هم تأثیرپذیر؛ آموزش نیز از این حکم مستثنی نبوده و نیست آموزش راه‌گشای بسط دانش، آگاهی و علم و فناوری می‌شود و خود نیز باز از سوی همان دانش و فناوری موضوع بحث و بررسی و تحت تأثیر قرار می‌گیرد. از این رو است که پرداختن به مقوله وسیع آموزش یعنی موضوع و بستر پیدایی، بسط و انتقال خرد و فهم انسانی؛ در گستره فراخ جهانی‌شدن و بازاندیشی و بازخوانی همه‌جانبه آن در پرتو الزامات کنونی کاری است بایسته که با توجه به اهمیت فرآیند جهانی‌شدن و گستردگی جغرافیایی و تنوع موضوعی آن، برگزاری همایش‌ها و هم‌اندیشی‌های جمعی می‌تواند بستر مناسبی فراهم آورد تا پژوهشگران و کسانی که دغدغه این حوزه را دارند با بررسی دقیق و علمی به ابعاد متعدد و متنوع آن بپردازند.

بدین منظور مرکز ملی مطالعات جهانی‌شدن با هدف بررسی و شناخت اثرات پدیده جهانی‌شدن بر آموزش و متعاقباً تأثیر آموزش در فرآیند جهانی‌شدن؛ با همکاری و مشارکت تعدادی از مراکز علمی پژوهشی و دانشگاه‌ها و دستگاه‌های اجرایی کشور با تشکیل یک ستاد و سازمان‌دهی دبیرخانه کنفرانس، همایش علمی بین‌المللی آموزش و جهانی‌شدن را در سال ۱۳۹۱ برگزار کرد.

این همایش که با مساعدت و مشارکت وزارت علوم، وزارت آموزش و پرورش، وزارت امور خارجه، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران، دانشگاه علامه طباطبایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی وزارت علوم تحقیقات و فناوری، پژوهشگاه مطالعات آموزشی و پژوهشی وزارت آموزش و پرورش، شبکه دانشگاه‌های مجازی جهان اسلام، شورای انجمن‌های علمی ایران، مرکز همکاری‌های بین‌المللی وزارت علوم، مرکز امور بین‌الملل و مدارس خارج از کشور، کمیسیون ملی آیسسکو، کمیسیون ملی یونسکو، در روزهای سه‌شنبه و چهارشنبه ۱۱ و ۱۲ مهرماه سال

۱۳۹۱ شمسی در سالن همایش‌های دانشگاه شهید بهشتی برگزار شد؛ ماحصل تلاش جمعی از اعضای هیأت علمی، ستادی و اجرایی مرکز ملی مطالعات جهانی‌شدن و سایر سازمان‌های همکار و مشارکت‌کننده و هیأت داوران محترمی بود که این مرکز را یاری کردند و لازم است در اینجا از همه این عزیزان قدردانی و سپاسگزاری شود.

به منظور بررسی جوانب گوناگون تأثیرات متقابل آموزش و پدیده جهانی‌شدن بر یکدیگر در عصر کنونی ۴ محور اصلی شامل ۲۹ موضوع به شرح زیر در نظر گرفته شد و طی فراخوان بین‌المللی از اندیشمندان و پژوهشگران علاقه‌مند به موضوع برای ارسال مقالات در این موضوعات دعوت به عمل آمد.

محور ۱: ظرفیت‌سازی آموزشی و جهانی‌شدن:

۱- فرهنگ‌سازی، آموزش و جهانی‌شدن.

۲- جهانی‌شدن، آموزش و ظرفیت‌های موجود.

۳- جهانی‌شدن، آموزش و سرمایه‌های انسانی.

۴- جهانی‌شدن، آموزش و آموزه‌های دینی.

۵- اخلاق، معنویت و تربیت دینی و جهانی‌شدن

۶- همگرایی‌های علمی-آموزشی و خودباوری منطقه‌ای.

۷- مهندسی مجدد آموزشی در فضای جهانی‌شدن.

۸- نقش نهادهای حمایتی در گسترش آموزش‌های جهانی‌شدن

۹- اشتراکات تمدنی، آموزشی و جهانی‌شدن.

محور ۲: ارتباطات، آموزش عالی و جهانی‌شدن:

۱- همگرایی جهانی، آموزش و جهانی‌شدن.

۲- نهادهای آموزشی و همگرایی جهانی.

۳- ارتباطات و همکاری‌های علمی در فرآیند جهانی شدن.

۴- تجارب آموزشی کشورهای جهان و فرآیند جهانی شدن.

۵- جهانی شدن و آموزش‌های مادام‌العمر.

۶- آموزش عالی و جهانی شدن

۷- فناوری ارتباطات و اطلاعات و آموزش‌های جهانی شدن.

محور ۳: تربیت شهروند جهانی:

۱- جهانی شدن و آموزش شهروندی.

۲- جهانی شدن و نگرش شهروند جهانی.

۳- جهانی شدن و مهارت‌های شهروندی.

۴- شهروند جهانی و تنوع فرهنگی.

۵- خانواده و تربیت شهروند جهانی.

۶- مدارس هوشمند و جهانی شدن.

محور ۴: مدیریت و رهبری آموزشی و جهانی شدن:

۱- برنامه‌های درسی و جهانی شدن.

۲- هدایت و رهبری آموزش‌های جهانی شدن.

۳- مدیریت جذب دانشجویان خارجی و نقش آن در فرآیند جهانی شدن.

۴- برنامه‌ریزی آموزشی در عصر جهانی شدن.

۵- سیاستگذاری آموزشی در حوزه جهانی شدن.

۶- ساختار و سازمان‌دهی نظام آموزشی و جهانی شدن.

۷- جهانی شدن و زیرساخت‌های آموزش مجازی.

در پاسخ به فراخوان اعلام شده بیش از ۵۰۰ چکیده مقاله به زبان‌های مختلف فارسی، انگلیسی، عربی و... از کشورهای مختلف از جمله آرژانتین، بنگلادش، کامرون، کاستاریکا، چین، چک، دانمارک، گرجستان، هند، اندونزی، کره جنوبی، لبنان، لیبی، مالزی، نپال، نیجریه، عمان، پاکستان، رومانی، روسیه، آفریقای جنوبی، سریلانکا، سوئد، تانزانیا، اوگاندا، امارات متحده، بلغارستان، تونس، سنگاپور، صربستان، عراق، مقدونیه، مکزیک، هلند، ساحل عاج، آمریکا، کانادا و آلمان به دبیرخانه کنفرانس واصل شد که پس از بررسی آن‌ها تعداد ۳۹۰ چکیده مقاله پذیرفته شد و از نویسندگان برای ارسال متن کامل مقالات دعوت به عمل آمد که در نهایت پس از داوری مقالات دریافت شده، تعداد ۱۶۲ مقاله به زبان فارسی و تعداد ۴۸ مقاله به سایر زبان‌های دنیا پذیرفته شد و طی دو روز برگزاری کنفرانس به شرح برنامه ارائه شده، در پانل‌های چهارگانه مبتنی بر محورهای اصلی به صورت سخنرانی یا پوستر و استند ارائه و مورد نقد و بررسی قرار گرفت.

به منظور داوری مقالات دریافت شده از تعداد ۷۰ نفر از اعضای هیأت علمی مرکز ملی مطالعات جهانی شدن و سایر دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور به شرح لیست ارائه شده دعوت به عمل آمد تا به داوری ۳۹۰ چکیده مقاله و ۲۱۰ متن کامل مقالات فارسی و خارجی واصله به دبیرخانه کنفرانس بپردازند، که در نهایت با توجه به محدودیت زمانی تعداد ۱۲۴ مقاله (۸۴ مقاله به زبان فارسی و ۴۰ مقاله به زبان انگلیسی) جهت ارائه در صحن کنفرانس، به صورت سخنرانی یا پوستر و استند انتخاب شد و مقرر شد تا مجموعه ۲۲۰ مقاله انتخاب شده به صورت مجموعه مقالات کنفرانس در چهار جلد مبتنی بر محورهای تعیین شده چاپ و در معرض استفاده مخاطبان قرار داده شود.

علاوه بر متن کامل مقالات ارائه شده که در این مجموعه آورده شده و مسئولیت آرا و عقاید ارائه شده در هر مقاله به عهده نویسنده آن است، نتایج حاصل از برگزاری کنفرانس در یک تحلیل خلاصه در انتهای هر جلد همراه با ارائه پیشنهادهایی جهت توانمندسازی بیشتر نظام آموزشی کشور در مقاطع مختلف ابتدایی، متوسطه، آموزش عالی و تحصیلات تکمیلی برای مواجهه با تأثیرات مثبت و منفی فرآیند جهانی شدن در آموزش ارائه شده است.

برای مطالعه و دریافت متن کامل این مقاله، روی لینک دانلود زیر کلیک کنید.

* لازم به ذکر است جلد اول این مجموعه مقالات در حال حاضر در دسترس نبوده و در اولین فرصت مقتضی منتشر خواهد شد.